

Ikt. sz.: EUB-42/6-4/2022.

EUB-2/2022. sz. ülés
(EUB-2/2022-2026. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Európai ügyek bizottságának**
2022. június 7-én, kedden, 10 óra 32 perckor
az Országház Bánffy Miklós termében (főemelet 66.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Tájékoztató az Európai Tanács 2022. május 30-31-i rendkívüli ülésének eredményeiről (Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 69. § (1) bekezdése alapján)</i>	5
<i>Dr. Bóka János tájékoztatója</i>	6
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	11
<i>Dr. Bóka János válasza</i>	14
<i>Az ülés berekesztése</i>	18

Napirendi javaslat

Tájékoztató az Európai Tanács 2022. május 30-31-i rendkívüli ülésének eredményeiről
(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 69. § (1) bekezdése alapján)

Előterjesztő:

Dr. Bóka János, az Igazságügyi Minisztérium európai uniós ügyekért felelős államtitkára

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Tessely Zoltán (Fidesz), a bizottság alelnöke

Balassa Péter (Jobbik), a bizottság alelnöke
Csöbör Katalin (Fidesz)
Dr. Juhász Hajnalka (KDNP)
Bedő Dávid (Momentum)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Hörcsik Richárd (Fidesz) Tessely Zoltánnak (Fidesz)
Riz Gábor (Fidesz) dr. Juhász Hajnalkának (KDNP)
Dr. Tiba István (Fidesz) Csöbör Katalinnak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Juhász László főosztályvezető-helyettes
Dr. Tamás Csaba Gergely bizottsági főmunkatárs
Nyilas Dániel bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Dr. Bóka János államtitkár (Igazságügyi Minisztérium)
Koranisz Laokratizs görög nemzetiségi szószóló

Megjelent

Giricz Vera ruszin nemzetiségi szószóló

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 32 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása

TESSELY ZOLTÁN (Fidesz), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok, hölgyeim és uraim! A bizottsági ülésünket megnyitom.

Megállapítom, hogy határozatképesek vagyunk. Az eseti képviseleti megbízásokat bejelentve jómagam Hörcsik Richárd elnök urat, Juhász Hajnalka pedig Riz Gábor képviselő urat helyettesíti.

Nagy szeretettel köszöntöm a körünkben Bedő Dávid képviselő urat, aki a Momentum részéről most vesz először részt a bizottsági munkában. Ezúton szeretnék gratulálni önnek a mandátumához, és jó munkát kívánni itt a bizottsági ülésen is.

Köszöntöm körünkben Giricz Vera ruszin nemzetiségi szószóló asszonyt. Köszönjük szépen, hogy ön is segíti a munkánkat.

Szeretném tájékoztatni a megjelenteket arról, hogy a COSAC-munkacsoport munkája a francia elnökség alatt még tart, ennek keretében június 1-jén az Európai Bizottságban tett látogatást Juhász Hajnalka képviselőtársunk. A résztvevők a bizottság tagjaival vitatták meg az aktuális ügyeket a jogállamiságról és az uniós jog elsőbbségéről.

Szeretném tájékoztatni a megjelenteket, hogy írásban jelezte távolmaradását dr. Hörcsik Richárd bizottsági elnök úr, Riz Gábor, dr. Tiba István és Gy. Németh Erzsébet bizottsági tagunk.

Jelezném továbbá, hogy a mai naptól ebben a teremben áttérünk a gépi szavazásra és a szókérés gombnyomással való kifejezésére.

A mai napirendről szavaznánk először. Egyetlen napirenddel hívtuk össze az Európai ügyek bizottságának mai ülését: tájékoztató az Európai Tanács 2022. május 30-31-ei rendkívüli ülésének eredményeiről. A napirendről is a nyomógomb segítségével tudunk szavazni.

Kérem, hogy aki elfogadja a napirendet, az most szavazzon! *(Szavazás.)* Már csak az a kérdés, hogy az eseti megbízottak kapcsán hogyan tudjuk a szavazást megoldani, úgyhogy verbálisan kérnénk jelezni, hogy ki az, aki így szavazott. *(Jelzésre:)* Nagyszerű, akkor plusz három szavazatot kell ehhez az 5 igenhez hozzátenni, és akkor a napirendet elfogadtuk.

Tájékoztató az Európai Tanács 2022. május 30-31-i rendkívüli ülésének eredményeiről (Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 69. § (1) bekezdése alapján)

Nagy szeretettel köszöntöm Bóka Jánost, az Igazságügyi Minisztérium európai uniós ügyekért felelős államtitkárát. Ebben a ciklusban először üdvözölhetjük államtitkár urat régi-új tisztségében. Bízom benne, hogy bizottságunkkal a szoros együttműködést sikerül megtartani a jövőben is, legyen szó egyeztetési eljárásról, szubszidiaritásról vagy éppen az EU-elnökségre készülődés feladatairól.

Az elmúlt héten kettő, a magyarság számára nagy jelentőségű esemény volt. Az egyik az, amelyről államtitkár úr érkezett és tájékoztat bennünket. A másik pedig az, ahonnan én érkeztem, talán ezért látszik az a fáradtság, amit talán a hangomon keresztül is lehet hallani.

És akkor megragadnám a lehetőséget, hogy görög nemzetiségi szószóló barátomat is köszöntsem, Koranisz Laokratiszt, akivel együtt jártuk meg Csíksomlyót a hétvégén. Köszönöm szépen, hogy elkísért bennünket. Ez lett volna a másik nagyon fontos esemény.

És hogy miért citáltam ide ennek az emlékét? Ez is európai ügy, hiszen a Magyarország a „béke és jószág” ferencesrendi jelmondatnak megfelelően vett részt a Csíksomlyói búcsún, ezzel keresztény hitünk ünneplését, lelki megerősödésünket, találkozásunk vágyát és a megtérés szándékát is odavitte a Csíksomlyói nyeregbe, a hármass oltár elé, ahogy a Máriához való ragaszkodás is - úgy, ahogy azt miniszterelnök úr is mondta, talán valamikor április 3-án -, hisszük azt, hogy nem a magyar múlt, hanem a magyar jövő.

Hogy ez a magyar jövő mit is rejt a számunkra az Európai Tanács május 30-31-ei rendkívüli ülése fényében, annak megértéséhez átadom a szót államtitkár úrnak. Parancsoljon!

Dr. Bóka János tájékoztatója

DR. BÓKA JÁNOS államtitkár (Igazságügyi Minisztérium): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Köszönöm a meghívást. Örülök, hogy itt lehetek, és beszámolhatok önöknek a 2022. május 30-31-én Brüsszelben megtartott rendkívüli Európai Tanács eredményeiről.

Szeretném a bizottságot tájékoztatni arról, hogy az Igazságügyi Minisztériumban betöltött államtitkári pozíció mellett miniszterelnök úr engem az európai uniós ügyekért felelős miniszterelnöki megbízottá is kinevezett. E minőségemben a feladatom a miniszterelnök személyes jelenlétét igénylő európai uniós ügyekben az ő támogatása. Ez azt jelenti, hogy az európai uniós koordinációs államtitkári pozíció és az úgynevezett EU-sherpa pozíció egy személyben kerül betöltésre. Úgy gondolom, ez lehetővé teszi a hatékonyabb koordinációt, és különösen azt, hogy az Európai ügyek bizottsága személyes élmények alapján kapjon beszámolót arról, hogy az Európai Tanácson mi is történt.

Én a magam részéről szeretném megerősíteni, hogy szoros együttműködésre törekszem az Európai ügyek bizottságával ebben a ciklusban is, és mindig a bizottság és a bizottság tagjainak rendelkezésére fogok állni személyesen, amikor fizikailag ez lehetséges, és bízom abban, hogy a magyar nemzeti érdekek képviseletében hatékonyan tudunk együttműködni a jövőben is.

Az Európai Tanács, mint említettem, május 30-31-én rendkívüli ülést tartott Brüsszelben. A rendkívüli ülést a francia soros elnökség eredetileg az elnökségi prioritások körébe tartozó gazdasági kormányzás és az Európai Unió stratégiai autonómiája kérdésében kívánta összehívni, azonban az orosz-ukrán háború miatt ez a rendkívüli EiT-ülés teljesen új politikai fókuszot kapott. Nyilván a nevesített napirendi pontban, ami az Ukrajna nevet viseli, de emellett minden más napirendi pontban - az élelmiszer-biztonság, a biztonság- és védelempolitika és az energia kérdésében is - az orosz-ukrán háború, illetve annak az Európai Unióra gyakorolt hatásai játszották a döntő szerepet. Ez az egész egy teljesen új fókuszot adott az Európai Tanács ülésének.

Az Európai Tanács első napirendi pontként az ukrán helyzetet tárgyalta. Itt megerősítette az Európai Uniónak azt a következetesen képviselt álláspontját, hogy kiáll Ukrajna szuverenitása és területi integritása mellett, és felhívta az agressziót elkövető Oroszországot arra, hogy a nemzetközi humanitárius okból folyó kötelezettségeinek minden körülmények között tegyen eleget.

Magyar és olasz kezdeményezésre a szövegben próbáltuk megjeleníteni a mielőbbi fegyverszünetre, illetve az érdemi béketárgyalásokra való felhívást. Ez az Európai Tanácsban nem élvezett konszenzust, és a szövegben nem jelenik meg, ennek ellenére a magyar politika egyik alappillére, hogy a fegyveres konfliktust mielőbb fegyverszünetnek és érdemi béketárgyalásoknak követő békének kell felváltania. Ezt a pozíciót más uniós tagállamokkal együtt a jövőben is képviselni fogjuk.

Az Ukrajnával kapcsolatos napirendi pont egyik legérzékenyebb kérdése a hatodik szankciós csomaggal kapcsolatos politikai döntés volt. Itt szeretném emlékeztetni a bizottságot arra, hogy az Európai Unió állam- és kormányfői március elején Versailles-

ban, majd ezt követően március végén az Európai Tanács ülésén elfogadták azokat az alappilléreket, amelyek az Oroszországgal szemben alkalmazott szankciókra vonatkoznak. Ezeknek az alappilléreknek az a lényege, hogy az Európai Uniónak minden körülmények között meg kell őriznie az egységét, ezek a szankciók jobban kell hogy fájjanak Oroszországnak, mint az Európai Uniónak, és ezeknek a szankcióknak fenntarthatóaknak kell lenniük.

Ezen a versailles-i informális EiT-ülésen, illetve március végén az EiT-n abban is megállapodás született, hogy az Európai Unió és tagállamai mindent megtesznek azért, hogy felszámolják az orosz fosszilis energiahordozóktól való függőséget, és mindezt úgy, hogy tiszteletben tartják a tagállamok nemzeti energiamix-meghatározáshoz való jogát és a tagállami sajátosságokat. Ezt követően olyan döntések születtek az Európai Unióban, amelyeknek az összeegyeztethetősége ezekkel az alapelvekkel, illetve az Európai Tanácson meghozott politikai döntésekkel megkérdőjelezhetőek.

A május 30-31-ei EiT-nek az volt a legfontosabb hozadéka az én megítélésem szerint ebben a körben, hogy az Európai Tanács visszavette a politikai irányítást az újabb szankciós csomagok elfogadása fölött, egyértelműen meghatározta azokat a kereteket, amelyek között a jövőben az uniós intézményeknek a szankciókról, különösen az energiahordozókat érintő szankciókról gondolkodnia kell. Az a politikai döntés született az Európai Tanácson, hogy a hatodik szankciós csomag magában foglalja az orosz nyersolaj, illetve az abból előállított olajszármazékokat is, azonban azok az országok, amelyek vezetéken jutnak az orosz nyersolajhoz, határozatlan ideig tartó mentességet élveznek ez alól az embargó alól, és az Európai Tanácsnak kell visszatérnie majd megfelelő időben arra a kérdésre, hogy ez a mentesség mikor és milyen előfeltételek teljesülése esetén számolható fel.

Az EiT-konklúziókban magyar kezdeményezésre helyet kapott az egységes belső piac megfelelő működésére vonatkozó szövegrész, amely az orosz nyersolajból előállított olajszármazékok belső piacon történő forgalmazásának a lehetőségére utal, illetve megjelenítésre került kifejezetten magyar kérésre az is, hogy a versenyegyenlőség elvét az orosz energiafüggőség felszámolásával kapcsolatos terhekre tekintettel kell értelmezni.

Az ukrán helyzettel kapcsolatban. Az Ukrajnának nyújtott humanitárius és pénzügyi támogatás három kontextusban merült fel: egyrészt az azonnali humanitárius segítség, másrészt az ukrán államháztartás likviditási problémáinak a kezelése, harmadrészt pedig az Ukrajna újjáépítéséhez való európai uniós hozzájárulás körében. Az Európai Tanács elismerte mindazoknak a tagállamoknak az erőfeszítéseit, amelyek közvetlenül határos tagállamként ukrán menedékkérők millióit engedték be a területükre és fogadják be őket. Kifejezett magyar kérésre az EiT-következtetések felhívják a Bizottságot arra, hogy ezeket a tagállamokat új eszközökre tett javaslattal támogassa.

E tekintetben emlékeztetném a bizottságot arra, hogy Magyarország kilenc másik tagállammal együtt levelet fogalmazott meg ebben a kérdésben az Európai Bizottság elnökének, amelyben a kohéziós források rugalmasabb felhasználására tett javaslatot arra tekintettel, hogy ezek a menedékkérőket befogadó tagállamok azonnali költségeinek az enyhítésére szolgálhassanak.

E tekintetben jelezném azt is, hogy Magyarország más tagállamokkal együtt az úgynevezett RRF-rendelet felülvizsgálatát is kezdeményezte, két szempontból is: az egyik az, hogy az egyéves átmeneti időszakot követően is lehetőség nyíljon az RRF elfogadása esetén előleg folyósítására, másrészt pedig az, hogy az e hónap végéig esedékes felülvizsgálatot a rendelet a jelenlegitől eltérően szabályozza. A felülvizsgálat azt eredményezi, hogy a jogosult tagállamok az RRF-források 30 százalékára vonatkozóan a jelenlegi gazdasági fejlettségi adatok alapján kapják az uniós támogatást, ami az összes, Ukrajnával közvetlenül határos tagállam esetében jelentős forrásvesztést eredményezne. Ez szembemegy mindazokkal a szempontokkal, amelyek ezeknek a tagállamoknak a

fokozott támogatását indokolják; nemcsak a menedékkérők nagy száma miatt, hanem azért is, mert egyébként az orosz-ukrán háború gazdasági és egyéb hatásai ezeket a tagállamokat érintik a leginkább.

Az Európai Tanács kifejezte készségét arra, hogy az ukrán költségvetést az államháztartás krónikus egyensúlyhiánya miatt rendkívüli támogatással segítse meg, erre vonatkozóan továbbra is várjuk a Bizottság javaslatát. A Bizottság javaslata valamilyen új, kifejezetten az ukrán igényeket kielégítő, kivételes makrogazdasági támogatást fog tartalmazni, azonban a pontosösszeállítás, illetve a források biztosítása és a tagállami szerepvállalás kérdésében is számos kérdőjel van. A politikai szándék Ukrajna támogatására megvan, a tagállamok a legnagyobb jóindulattal fogják a Bizottság javaslatát vizsgálni, azonban a részletek ismeretének hiányában a támogatásról Magyarország nevében nem tudok egyelőre nyilatkozni.

Az Európai Tanács vizsgálta Ukrajna hosszú távú újjáépítésének kérdését is, és e tekintetben ugyancsak felhívta a Bizottságot arra, hogy tegyen megfelelő időben javaslatot erre. Az Európai Tanács úgy fogalmazott, hogy az Európai Unió kész meghatározó szerepet játszani Ukrajna újjáépítésében, és erre kész egy újjáépítési platformot létrehozni, azonban ezek a források Ukrajna újjáépítésére megfelelő reformokhoz és korrupcióellenes intézkedésekhez kötöttek az Európai Tanács által elfogadott szöveg értelmében.

Az Európai Tanács említést tett arról, hogy mind Ukrajna, mind Moldova, mind pedig Georgia tagjelölti kérelmet nyújtott be az Európai Unióhoz, és jelenleg a Bizottság ezekkel a tagjelölti kérelmekkel kapcsolatos véleményén dolgozik. Erre a kérdésre az Európai Tanács júniusi ülésén fog visszatérni, ez június 23-24-én lesz esedékes, és akkor kell majd döntést hozni arról, hogy a tagjelölti státusszal kapcsolatos bizottsági javaslatot támogatja vagy nem támogatja. A Bizottság javaslatát egyelőre nem ismerjük, a magyar álláspont ennek a javaslatnak az ismeretében lesz kialakítható.

Az Európai Tanács foglalkozott élelmiszer-biztonsági kérdésekkel is. Az élelmiszer-biztonsági kérdések szintén az orosz-ukrán háború kontextusában kerültek elő. Itt szeretném a bizottságot tájékoztatni arról, hogy jelenlegi ismereteink szerint mintegy 20-25 millió tonna gabona van beragadva Ukrajnába silóban betározva, amit a tengeri logisztikai útvonalak lezárulása miatt nem lehet az arra rászoruló területekre értékesíteni. Kiemelten érinti ez Észak-Afrikát, illetve a Közel-Keletet, és az ellátási válságból kialakuló éhínség veszélye miatt ez egy újabb migrációs válság körvonalait vetíti előre.

Ugyancsak fontos eleme az élelmiszer-biztonsági problémáknak az, hogy Oroszország, Belarusz és Ukrajna a világ műtrágyagyártásának jelentős hányadát szolgáltatja mind a nitrogén-, mind a kálium-, mind a foszforalapú műtrágyák esetében, és azokon a területeken, ahol az ukrán gabona hiánya önmagában nem is okozna éhínségveszélyt, a műtrágyaellátás hiánya ehhez nagyon komolyan hozzájárulhat.

Az élelmiszerellátásnak az előbb elmondottak értelmében van egy mennyiségi komponense, vagyis hogy nem lesz elegendő gabona a piacon, és valószínűleg ez a probléma nemcsak az idén, hanem a jövő évre is át fog húzódni, ugyanis amennyiben az ukránok a silókat nem tudják kiüríteni, akkor az idén betakarításra kerülő gabonát a silókba nem tudják betározni, tehát nemcsak idén, hanem jövőre is nagyon komoly ellátási problémák lesznek.

Ennek van egy árkomponense. Már az orosz-ukrán háború kezdetétől fogva megfigyelhető mind a műtrágya, mind pedig a gabona tekintetében az óriási árfelhajtó hatás, tehát azokon a területeken, ahol rendelkezésre fog állni gabona, később bizonyos országok számára ez megfizethetetlenül drága lesz, és van egy logisztikai komponense, vagyis hogy abban az esetben, hogyha lenne is fizetőképesség kereslet a gabonára, ez nem fog tudni eljutni a címzettekhez, mert a Fekete-tengeri kihajózás problémás.

Az a kérdés, hogy az Európai Unió mit tehet ezeknek a kérdéseknek a kezelése érdekében, tekintettel arra, hogy az Európai Uniót közvetlenül érintő biztonságpolitikai kockázatokat is felvet. Az Európai Unió a megfizethető ár problémáját annyiban tudja orvosolni, hogy a leginkább rászoruló országok számára az Európai Fejlesztési Alapból forrásokat biztosít gabonavásárlásra. A logisztika tekintetében pedig annyiban tud hozzájárulni a probléma kezeléséhez, hogy úgynevezett szolidaritási folyosókat alakít ki, amelyeken keresztül az ukrán gabona vagy szárazföldön vagy tengeren eljuthat a címzettekhez.

Magyarországnak e tekintetben vannak bizonyos fölös kapacitásai, ami a vasúti szállítást illeti. A vasúti szállításon keresztül az Adriai-tengerhez, az Égei-tengerhez vagy a Fekete-tengeri kikötőkhöz is eljuttatható a gabona. Nyilván ezek a kapacitások korlátosak, azonban a kormányzat részéről a politikai szándék egyértelmű, hogy a rendelkezésre álló fölös kapacitásokkal segítsük az ukrán gabona eljutását azokba a kikötőkbe, ahonnan a továbbszállításuk biztonságosan megoldható.

Magyar kormányzati kezdeményezésre az EiT-konklúziók nemcsak az ellátás globális, hanem az ellátás Európai Unión belüli fontosságáról is megemlékeznek. Itt a szöveg magyar javaslatra aláhúzza a közös mezőgazdasági politika jelentőségét az ellátásbiztonság megteremtésében európai szinten, és felhívja a Bizottságot, hogy a KAP stratégiai terveket minél hamarabb fogadják el, merthogy ez fogja lehetővé tenni azt, hogy a mezőgazdasági termelők kiszámítható támogatási és szabályozási környezetben dolgozhassanak.

Az EiT következő napirendi pontja, szintén ukrán kontextusban, az európai biztonság- és védelempolitika jövője volt. Itt ugyancsak emlékeztetnék arra, hogy az EiT március végén konklúzióiban támogatta az úgynevezett stratégiai iránytűt, ami egy középtávú biztonság- és védelem-politikai terv, és ennek a stratégiai iránytűnek az alapján a Bizottság néhány nappal az EiT előtt elkészítette a felmérését, ami az Európai Unión belüli védelmi beruházási hiányosságokat azonosította, és ez alapján a bizottsági kommunikáció alapján az Európai Tanács felhívta a Miniszterek Tanácsát arra, hogy a szerződéses hatáskörök tiszteletben tartása mellett vizsgálják meg a bizottsági javaslatban foglalt kezdeményezéseket, különös tekintettel az igen rövid távú védelmi beszerzési szükségletekre, a rövid távú kapacitásbővítésre, a védelmi-stratégiai programozás lehetőségeire, illetve az európai védelmi ipari kapacitások feltérképezésére és bővítésére, a finanszírozás tekintetében pedig vizsgálják meg az Európai Beruházási Bank bevonásának a lehetőségét.

Ez a szöveg a magyar stratégiai célkitűzéseknek teljes mértékben megfelel. Magyarország álláspontja mindig is az volt, hogy az Európai Uniónak nagyobb felelősséget kell vállalnia a saját védelméért, és az európai védelmi kapacitásoknak lehetőség szerint európai védelmi ipari bázison kell létrejönnie.

E tekintetben Magyarország speciális javaslatokat is megfogalmazott, és jó esély van arra, hogy ezek jelentős része az uniós jogalkotásban meg fog jelenni. Ilyen javaslat volt az, hogy az európai stabilitási paktumban szereplő költségvetésihiány-kritérium kalkulálása során a védelmi kiadásokat hagyják figyelmen kívül, tekintettel arra, hogy ez az Európai Unió stratégiai biztonságának megteremtése érdekében szükséges. Ezt a javaslatot támogatja Franciaország, Lengyelország és Görögország is. Jó esély van abban, hogy ez a szövegekben valamilyen módon meg fog jelenni.

Azt is javasoltuk, hogy az európai békekeret alkalmazása során, ami védelmi beszerzések uniós finanszírozását teszi lehetővé, preferenciális elbánásban részesüljön az európai védelmi ipar, tehát a biztonságpolitikai célkitűzések mellett az iparpolitikai szempontok is érvényre jussanak.

Javasoltuk azt is, hogy a taxonómiaszabályokat olyan módon módosítsuk, hogy azok lehetővé tegyék a védelmi ipar uniós fejlesztését, különös tekintettel az Európai Beruházási Bank bevonására. A jelenlegi taxonómiaszabályok jelentős része a védelmi

beruházásokat nem tekinti fenntartható beruházásoknak, és ilyen módon gyakorlatilag kizárja az uniós finanszírozást. Nyilván, amennyiben ezek a taxonómiaszabályok fennmaradnak, akkor az európai védelmi ipar fejlesztésében való európai hozzájárulásnak olyan túlságosan sok gyakorlati relevanciája nincsen.

De emellett a magyar javaslat kiterjedt arra, hogy tovább koordináljuk az európai védelmi szabványokat. Ez előfeltétele az egységes európai védelmi beszerzési rendszernek, illetve az európai védelmi ipar fejlesztésének. Bízunk benne, hogy ezek a javaslatok a döntéshozatali eljárás későbbi fázisaiban megjelennek.

A negyedik napirendi pont az energia kérdése volt. Az energiakérdés megint csak az orosz-ukrán háború kontextusában került elő, elsősorban az orosz fosszilis energiahordozóktól való függés felszámolásával, másrészt pedig a tartósan magas energiaárak kezelésével kapcsolatban. Itt az Európai Tanács megerősítette elkötelezettségét a források és a szállítási útvonalak diverzifikációja mellett, emellett pedig hangsúlyozta azt, hogy az orosz energiafüggőség felszámolására a Bizottság által előterjesztett, úgynevezett REPowerEU-javaslatcsomag komoly felülvizsgálatra szorul.

A REPowerEU-javaslatcsomagnak elsősorban a finanszírozási oldaláról nyílt meg nagy vita. Az Európai Bizottság a REPowerEU-javaslatcsomag finanszírozását alapvetően két oldalról kívánja megoldani. Az egyik az az, hogy körülbelül 20 milliárd euró értékben ETS-kvótákat kíván a piacra dobni, és az ETS-kvótaértékesítésből származó bevételeket az RRF-rendeletben meghatározott elosztási kvóta alapján kívánja a tagállamok között elosztani.

A finanszírozásnak a másik lába pedig az, hogy az RRF keretében rendelkezésre álló hitelkomponens fel nem használt részét kívánja a tagállamok számára hitelként rendelkezésre bocsátani. E tekintetben az Európai Tanács egyáltalán nem volt meggyőződve a finanszírozási megoldások támogathatóságáról, tekintettel arra, hogy az RRF egyáltalán nem az orosz energiafüggőségtől való szabadulás finanszírozására szolgáló eszköz, hanem a Covid-19-járványt követő gazdasági válság kezelésére kialakított eszköz, ami azokat a szempontokat veszi figyelembe a források elosztása során, amik a gazdasági válság kezelése szempontjából relevánsak, és nem olyan szempontokat érvényesít, amely szempontok az orosz energiafüggőségtől való szabadulás szempontjából relevánsak.

Magyarország szempontjából természetesen az RRF-források felhasználásának van egy másik problematikus eleme is, mégpedig az, hogy Magyarország több mint egy éve folytat már tárgyalásokat a Bizottsággal az RRF jóváhagyásával kapcsolatban, vagyis ezek a források sem a grant, sem a loan, Magyarország számára jelenleg nem elérhetőek, ezért úgy gondoljuk, hogy egy olyan pénzügyi eszköz, amelyik az orosz energiafüggőségtől való szabadulás gyors lehetőségét kínálja a tagországok számára, Magyarország számára nem opció egy olyan lehetőség, amely tekintetében már több mint egy éve birkózunk egy uniós intézménnyel a források rendelkezésre bocsátása érdekében.

Az Európai Tanács tudomásul vette az európai energiaszabályozó hatóságok szövetségének a jelentését - ez az ACER-jelentés - az európai villamosenergia-piac működésével kapcsolatban, különös tekintettel arra, hogy a gázárak hogyan befolyásolják a villamos energia árának az alakulását.

Az Európai Tanács a korábbiaknál nagyobb nyitottságot mutatott arra, hogy ennek az energiapiacnak a működését érdemben áttekintsék az uniós intézmények, és fogalmazzanak meg olyan javaslatokat, amelyek érdemben hozzájárulhatnak az energiaárak, a nagykereskedelmi árak csökkenéséhez is.

Magyarország e tekintetben fenntartotta három korábban megfogalmazott javaslatát; egyik javaslat tekintetében sem vagyunk egyedül, egy európai koalíció keretében próbáljuk ezeket érvényesíteni. Mi továbbra is úgy gondoljuk, hogy az ETS működése önmagában energiaár-növelő hatású, az ETS felfüggesztésének, legalábbis a gázüzemű erőművek tekintetében - amelyeknek kivételes szerepe van a jelenlegi

villamosenergiaár-struktúra kialakításában -, lenne hozzáadott értéke. Mindaddig, amíg ez a felfüggesztés hatályban van, addig pedig érdemben kellene folytatni azt a munkát, amit itt az ETS kvótaár-kontrollrendszerének felülvizsgálata tekintetében elkezdünk. Jelenleg az ETS-rendelet nem ad érdemi lehetőséget a kiugróan nagy ingadozások kezelésére az ETS kvótaárrendszerében. Ez ilyen nagyságrendű kvótaárak esetében már nem működőképes, ennek a rendszernek a felülvizsgálata szükséges. Mindaddig, amíg ezzel kapcsolatban tárgyalások zajlanak, javasoljuk az ETS felfüggesztését, legalább abban a részben, amilyen részben ez a gázüzemű erőművekre vonatkozik.

Ugyancsak úgy gondolja Magyarország, hogy a villamosenergia-piac finomhangolása az ACER-jelentés által is jelzett területeken megfontolandó. Maga az ACER-jelentés is elismeri, hogy a jelenlegi rendkívüli helyzetben a villamosenergia-piac nem funkcionálisan működik. Az elképzelhető, hogy normál piaci kihívások kezelésére alkalmas, de a jelenlegi kihívások nem tekinthetők normál piaci kihívásnak, és amennyiben beavatkozás nem történik, továbbra is az irreálisan magas gázárakhoz kötötten fognak emelkedni az energiaárak, amelyek az Európai Unió legtöbb tagállamában gyakorlatilag elviselhetetlen terheket rónak a lakosságra.

Magyar javaslat az is, hogy az üzemanyaghoz kevert biokomponensek keverési előírásait vizsgáljuk felül. Jelenleg a biokomponensek hozzákeverése az üzemagyararra növelő hatással bír. Amennyiben ellátásbiztonsági szempontok ezt lehetővé teszik, indokoltnak tűnik ennek legalábbis időleges felfüggesztése. Ezzel kapcsolatban is a magyar javaslatok az asztalon vannak, és zajlanak a tárgyalások.

Az Európai Tanács következő ülését június 23-24-én fogja megtartani. Ezen az ülésen az Európai Tanács bizonyosan vissza fog térni az ukrán helyzetre, az Európai Tanács bizonyosan vissza fog térni Ukrajna, Moldova és Georgia csatlakozási kérelmére, illetve a biztonság- és védelempolitikai kérdésekre, de én a magam részéről nagyon valószínűnek tartom, hogy az Európai Tanácsnak hasonló módon vissza kell majd térnie az energiával kapcsolatos kérdésekre is, merthogy ezeken a területeken sem tűnik rendezettnek a helyzet, és további politikai iránymutatásra van szükség az EiT részéről.

Köszönöm szépen, hogy meghallgattak, a kérdésekre természetesen állok rendelkezésükre.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Az lenne a kérésünk, hogy aki szót kér, annak a gombot előre meg kell nyomni, és amikor pirosra átvált, akkor fog tudni beszélni. *(Jelzésre:)* Úgy láttam, hogy Juhász Hajnalka képviselő asszony kért szót. Parancsoljon!

Kérdések, hozzászólások

DR. JUHÁSZ HAJNALKÁ (KDNP): Köszönöm szépen a szót. Nagyon szépen köszönjük államtitkár úrnak a részletes beszámolóját. Azt gondolom, hogy a hatodik szankciós csomag elfogadása, a végleges formátum elfogadása nagyon nagy siker az eredeti koncepcióhoz képest, mert a versailles-i nyilatkozatban pár megállapodás történt arra vonatkozóan, hogy figyelembe veszik a tagállamok energiaszerkezetét, és az elmúlt időszakban az nagyon nagy kihívást jelentett.

Az államtitkár úr említette azt, hogy az EiT vissza fog arra valószínűleg térni, hogy ezt a határozatlan időt meddig tudjuk fenntartani, mert az egy nagyon nagy dolog, hogy derogációt kaptunk a csővezetékes olajszállításra vonatkozóan, de akkor várhatóan az EiT fog erre - ez lenne a kérdésem - visszatérni; az, ugye, nemcsak minket érint, hanem Csehországot és Szlovákiát is. Azért különösen fontos, hogy ez a határozatlan időintervallum meddig marad fenn, mert a REPowerEU-val is az a kihívás - említette államtitkár úr, hogy felülvizsgálat alatt van, hogy a REPowerEU sem veszi figyelembe a tagállamok energiaszerkezetét. Tehát az lenne a kérdésem, hogy ez a határozatlan idő

reményeink szerint, ugye, minél hosszabb ideig áll fenn, hiszen az átállás egy rendkívül nehéz és komplex kérdés. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Bedó Dávid!

BEDÓ DÁVID (Momentum): Köszönöm szépen. Nagyon-nagyon sok témát érintett, és tényleg köszönjük a beszámolót, államtitkár úr. Több kérdésem is lenne több témával kapcsolatban.

Említette, hogy nagyon komoly és nemcsak az országunkat érinti, de egy globális probléma ez a gabonaválság, ami jelenleg Ukrajnában van, és nagyon örülök, hogy az Európai Tanács ülésén beszéltek erről, és vannak konkrét tervek arra vonatkozóan, hogy hogyan tudják ezeket a termékeket úgymond kiszabadítani Ukrajnából. Itt egy kicsit a konkrétumokra kérdeznék rá. Említette, hogy Magyarország is be is tud segíteni felesleges vasúti kapacitásokkal. Arra szerettem volna rákérdezni, hogy vannak-e konkrét tervek akkor, hogy hogyan fog kinézni ezeknek a silóknak a kiürítése, illetve segítése annak, hogy innen kiszabaduljon a gabona, vagy ez most csak egy elvi állásfoglalás, amit elfogadtak. Ez lenne az első fontos kérdés.

A következő a három új tagállammal kapcsolatos. Ha jól értettem - igazából ez csak egy igen vagy nem kérdés -, akkor magyar álláspont jelenleg még nincs azzal kapcsolatban, hogy ezt a három új tagállamot mi támogatni fogjuk-e vagy sem.

A harmadik a szankciós csomag. Itt csatlakoznék a képviselőtársamhoz: valóban siker volt, hogy ezt ilyen formában tudták elfogadni, és a kormány ezt kiharcolta. Az kevésbé siker, hogy 12 év kormányzás után még mindig függetlenedésről beszélünk az orosz olajtól, de természetesen ez nem az ön személyes felelőssége, ez általában a kormánzatnak a felelőssége, hogy 12 éve képtelenek vagyunk független energiamixet létrehozni.

A szankciós csomaggal kapcsolatban egy másik elemre kérdeznék rá, amit ön nem említett, de a sajtóban megjelent a hétvégén. Ha jól tudom, ezt a szankciós csomagot úgy sikerült elfogadni, és végül ez úgy került elfogadásra, hogy azért a végén volt még egy utolsó kitétel, amivel egy kicsit szereztünk egy-két úgymond ellenséget vagy rosszálló tekintet, ez pedig Kirill pátriárka kivétele a szankciós csomagból, aki, mint tudjuk, ugye, a háborút szentesíti, egy ex KGB-ügynök. Miért volt olyan fontos a kormánynak, hogy ő ne kerüljön be azon személyek közé, akiket szankcionálnak?

Az utolsó pedig a helyreállítási alap. Valóban, nem a mostani Tanács-ülésen tárgyalták, de ön is beszélt róla, ezért engedje meg, hogy hadd kérdezzek erről, mert talán ez az országunk, nemzetünk egyik legfontosabb kérdése jelenleg. Egy válsággal nézünk szembe, és több ezer milliárd forint van beragadva az Európai Uniónál, ami Magyarországot és a magyar embereket illeti, és ahogy ön is mondta, egy éve folytatjuk úgymond a harcot az Európai Unióval, miközben szerintem egészen egyértelmű kitételek, feltételek vannak. Az elmúlt 12 évben sajnos az EU-s forrásokkal annyi visszaélés történt, hogy most azt mondták, ebből elég. Szeretném azt pontosan megkérdezni és tudni, hogy mit tesz a kormány annak érdekében, hogy ezeket a beragadt forrásokat kiszabadítsa, és fogunk-e tenni annak érdekében, hogy átláthatóbb kormányt teremtsünk, és csökkentjük a korrupciót ebben az országban annak érdekében, hogy a magyar emberek megkapják a helyreállítási alaphoz járó forrásokat. Köszönöm.

ELNÖK: Megadom a szót a görög nemzetiségi szószólónak.

KORANISZ LAOKRATISZ görög nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót. Minket, nemzetiségeket érdekel a nemzetiségi politika, és itt már kétszer elhangzott öntől, hogy az Európai Tanács foglalkozik a három állam felvételével az Európai Unióba. Ismerve Ukrajna nemzetiségi politikáját, arra lennék kíváncsi - nem csak magyarok, nem csak

ruszinok, nem csak görögök élnek azon a területen, ahol nincs elismerve a kultúrájukhoz, a nyelvhasználathoz való jog -, hogy a magyar kormány kiáll-e azon tétel mellett, hogy ismerjék el a nemzetiségeket. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. És akkor az ellenzéki alelnök úrnak, Balassa Péternek adom meg a szót.

BALASSA PÉTER (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót. Tisztelt Államtitkár Úr, Levezető Elnök Úr! Köszöntök mindenkit. Egy elég alapos beszámolót hallottunk, köszönöm szépen államtitkár úrnak, és néhány kérdésem, felvetésem lenne a kiküldött anyaggal kapcsolatban.

A 3. oldal tetején, a (10) bekezdésben olvasható, hogy az Európai Tanács megbízza a Bizottságot, hogy a többéves pénzügyi kereteken belül terjesszen elő új kezdeményezéseket ezen erőfeszítések támogatására. Ez mit jelent összességében? Itt sokan null kilométeres bizottsági tagok, és nem tudják, hogy ez a pénzügyi keret milyen lehetőségeket biztosít.

A következő, ami számomra talán módosító javaslat is lehet, és ebből az anyagból én hiányolom, az pedig a 6. oldal tetején a (22) bekezdésnél van: „Tekintettel a világpiacon jelenleg tapasztalható műtrágyahiányra az Európai Tanács a nemzetközi partnerekkel folytatott együttműködést célzó, összehangoltabb erőfeszítéseket szorgalmaz a műtrágyák hatékonyabb felhasználása és azok alternatíváinak az előmozdítása céljából.” Megmondom őszintén, én az anyagból hiányolom az ivóvízellátással kapcsolatos programokat, ami azt jelenti, az UNICEF-nél is megjelent, hogy Kelet-Ukrajnában közel 3 millió embert érint az ivóvízhiány.

De itt Magyarország közelsége, mind fizikai, mind területi közelsége miatt, és mivel ásványvizekben, ivóvizekben gazdag ország vagyunk, ebben Magyarország milyen külön lépéseket kíván folytatni, és ebben milyen lépéseket tettek? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, ahogy államtitkár úr expozéját is. Szeretném megköszönni a felajánlást, hogy mindig a rendelkezésünkre fog állni.

És az is fontos, ahogy hallottuk, hogy mi személyesen kaphassunk életszerű tájékoztatást az európai uniós ügyekről. Az első kérdésem mindjárt ilyen lenne. Az európai sajtó vezércikkeiben is azt láthattuk, hogy a mostani rendkívüli Európai Tanács ülésének a győztese Orbán Viktor. Hogyan lehet eljutni ilyen vezércikkeig? Hogy néz ki egy ilyen Európai Tanács-ülés, ha már személyes impulzusokat is kérhetünk? Talán a diplomáciában ez nem annyira egyértelmű, de én megkérdeztem előre államtitkár urat, hogy vajon föltehetek-e egy ilyen kérdést.

A mai médiában lehetett hallani arról, hogy Nagy István miniszter úr azt jelentette ki, hogyha azt a 25 millió tonna gabonát, amely ellátási válságot és éhínséget is okozhat a Föld egyes országaiban, nem tudjuk kimenekíteni, azt szárazföldi úton kell kimenekíteni, illetve a tárolási kapacitások növelésével Magyarország ebben jelentős szerepet tud vállalni, ugyanakkor egy nagyon erős világszintű összefogást igényel ez a szárazföldön történő kimenekítés. Ez vajon pontosan hogyan képzelhető el? Nyilván Bedő képviselőtársam felvetése is hasonló dologra irányulhatott.

Azt hallottuk, hogy Magyarországnak milyen javaslatai voltak, amelyek racionális irányba tudják az európai uniós folyamatokat terelni, de volt-e az Európai Tanács ülésén olyan elhangzott, más országbeli javaslat, amit mi Magyarországon a mi aspektusunkból kifejezetten tudunk támogatni?

A mi javaslataink mellett mely országok sorakoznak föl, tehát melyek azok, amelyek partnerek azokban a javaslatokban, amelyeket mi tettünk? És talán az is érdekes lehet, hogy ez a határozatlan időre történő mentesség nyilván nemcsak nekünk előnyös,

de mely országok voltak azok, amelyek kiálltak mellettünk? Egyáltalán kiálltak-e, vagy csak tudjuk, hogy szurkoltak nekünk? Köszönöm szépen a válaszait előre is.

Dr. Bóka János válasza

DR. BÓKA JÁNOS államtitkár (Igazságügyi Minisztérium): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Köszönöm a kérdéseket. Igyekszem a kérdésekre nem összesítve, hanem tételesen válaszolni, azért, hogy mindenki megnyugtató választ kapjon a kérdésekre.

Az első kérdés, ami a hatodik szankciós csomaggal kapcsolatban elhangzott, hogy ez az átmeneti mentesség, amely a vezetéken szállított orosz kőolajra vonatkozik, ez meddig tart, mikor ér véget, mikor tudunk visszatérni arra a kérdésre, hogy az általános szabályok vonatkozzanak a vezetékes orosz kőolajra is. Erre az a válaszom, hogy a mentesség tekintetében nincsen dátum szerint meghatározott időpont, és nincsen olyan politikai döntés az Európai Tanácson, ami e tekintetben bármilyen orientációt jelentene. Itt az Európai Tanács nem döntött úgy, hogy konkrét időpontban erre ismét visszatér, és nincs is ilyen politikai megállapodás erre vonatkozóan.

A magyar álláspont e tekintetben egyszerű: mi a Bizottság és a többi tagállam számára is egyértelművé tettük, hogy Magyarország számára az orosz kőolajtól való függőség felszámolása milyen beruházásokat és milyen további lépéseket tesz szükségessé. Ennek a felszámolásnak van egy infrastrukturális eleme jelenleg Magyarország számára, tekintettel arra, hogy a Kárpát-medence földrajzi adottságai miatt a nem vezetékes olajszállítás gyakorlatilag megoldhatatlan, tehát sem vasúton, sem gépjárművön nem lehet ipari mennyiségben rentábilisan kőolajat szállítani Magyarországra, tehát csak a vezetékes szállítás az, ami szóba jöhet. A vezetékes szállítás szempontjából az egyetlen alternatíva jelenleg az Adria-kőolajvezeték, ami Horvátországon keresztül érkezik Magyarországra, és onnan egy másik vezetékházon Szlovákiába és azzal összekötve Csehország felé halad.

Az Adria-vezeték a jelenlegi kapacitása mellett nem alkalmas arra, hogy Magyarország, Szlovákia és Csehország igényeit kielégítse, sőt, az is vitatott, hogy a jelenlegi állapotában egyáltalán Magyarország igényeit képes-e kielégíteni. Tehát azért, hogy bármilyen leválásról beszélhessünk, először is az Adria-vezeték kapacitását kell bővíteni. Ez a kapacitásbővítés nem Magyarország területén szükséges beruházást, hanem Horvátország területén szükséges beruházást indokol.

A vezeték egy többségi horvát állami tulajdonban lévő cég tulajdonában áll, tehát több áttételen keresztül lehet ezt a beruházást megvalósítani. Mindaddig, amíg ez a beruházás nem valósult meg, addig nem időszerű arra visszatérni, hogy egyáltalán az orosz kőolajfüggőséggel hogyan állunk.

A másik, amit Magyarország egyértelművé tett, hogy Magyarország és Szlovákia egy finomító, amelyek a magyar piac ellátásáért elsődlegesen felelősek, és az úgynevezett Ural nyersolajkeverékre vannak optimalizálva. A Pozsony melletti kőolajfinomítót 5 százalékkal nagyobb, nem Ural keveréssel még sohasem tesztelték. A százhalombattai finomító legalacsonyabb orosz kőolaj aránya, amivel valaha működött, 65 százalék volt, ami azt jelenti, hogy amennyiben nem orosz, hanem egyéb, gyakorlatilag brent kőolajkeverékkel működnének ezek a finomítók, akkor két dolog történik. Az egyik az, hogy a finomítók a kapacitásuknak a 70 százalékára kénytelenek visszavenni a termelést, ami azonnali ellátásbeli problémát okozna Magyarországon. Másrészt pedig elképzelhető a finomítók meghibásodása, ami bizonyos elemek cseréjét is szükségessé teszi, ami a jelenlegi ellátási nehézségek mellett nem beszámítható, hogy mikor valósulna meg. Ez azt jelenti, hogy az átállás új keverő-, tároló- és szűrőkapacitások kiépítését teszi szükségessé, és olyan tesztüzemet, ami az ellátásbiztonságot képes megvalósítani. Visszafogott becslések szerint ez 500-700 millió dolláros beruházást igényel, és 2-3 éves átmeneti időszakot tesz szükségessé. Mindaddig, amíg ezek a beruházások nem

valósulnak meg, és mindaddig, amíg a tesztüzemek nem futottak le, addig a magyar ellátásbiztonság szempontjából az orosz kőolajtól való függés nem reális alternatíva.

Emellett Magyarország elfogadja azt, hogy az orosz kőolajfüggőség felszámolása az úgynevezett zöldátmenet felgyorsítását is szükségessé teszi. A zöldátmenet felgyorsítására az Európai Unió rendelkezésre álló forrásait Magyarország hatékonyan fel tudná használni, amennyiben ezekhez a forrásokhoz hozzáférne. A zöldátmenet felgyorsítása érdekében szükséges finanszírozás rendelkezésre állása is egy olyan előfeltétel, aminek hiányában nem tudunk arról értelmesen eszmecsere-t folytatni, hogy az orosz kőolajszállítási szankciók alóli mentességet egyáltalán megvitassuk.

Tehát a magyar álláspont az, hogy nem időpont, hanem előfeltételek teljesülése esetén tudunk arról beszélni, hogy a csővezetékes kivételt mikor számoljuk fel. Azt, hogy mik ezek az előfeltételek, azokat mi mindig is egyértelművé tettük, és úgy gondoljuk, hogy Magyarország mindig is konstruktív és együttműködő volt ezekben a kérdésekben. Amint ezek a feltételek teljesülnek, meg tudjuk vitatni azt a kérdést, hogy lehetséges-e a vezetékes mentesség felszámolása vagy nem. A miniszterelnök úr ezt úgy fogalmazta meg, hogy először a megoldások, és utána a szankciók; amikor a megoldások megvannak, akkor utána tudunk a szankciókról egyeztetni.

Hogy a gabonaválsággal kapcsolatban milyen konkrét tervek vannak arra, hogy Magyarország hozzájárul a gabona kiszállításához: mint említettem, itt vasúti kapacitások rendelkezésre bocsátásáról beszélünk. Itt van egy nagyon komoly logisztikai probléma: ez az, hogy az Ukrajnában használt vasúti nyomtáv nem ugyanaz, mint az Európában használt vasúti nyomtáv. Egyetlenegy olyan keresztezőpont van Magyarországon, Záhonyánál, ahol ez az átrakodás megoldható.

Záhonyánál gyakorlatilag befejezés előtti stádiumban van egy ilyen konténerátrakodó platform, azonban a gabonát nem konténerekben, hanem speciális gabonaszállító járműveken szállítják, ezért szükséges ilyen gabonaszállító járműveknek a rendelkezésre állása. Magyarországon jelenleg nincsen annyi szabad gabonaszállító jármű-kapacitás, ami lehetővé tenné egyébként a hálózat teljes kapacitásának a kihasználását. A MÁV számításai szerint 400 körüli gabonaszállító vagonra lenne szükség ahhoz, hogy a teljes hálózati kapacitást ki lehessen használni. Magyarországon ez nem áll rendelkezésre, Magyarországon a rail cargo tevékenységet végző vállalatoknak sem áll ez rendelkezésre, ezt Európában máshonnan kell beszerezni. Amennyiben erre nyílik lehetőség, akkor a jelenlegi gabonaátesztő kapacitást meg lehetne többszörözni, de ehhez, mint említettem, a szűk keresztmetszet nem a hálózat, hanem a gabonaszállító speciális járművek rendelkezésre állása. Jelenleg Magyarországon annyi gabonaszállító jármű áll rendelkezésre, ami a magyar gabonaexport bonyolításához szükséges, és a magyar gabonaexport természetesen elsőbbséget élvez az áthaladó gabonaszállítással szemben. Ezen túlmenően, ha gabonaszállító járműveket tudunk szerezni, akkor az ukrán gabona átszállítása is lehetségessé válik.

Vannak egyéb logisztikai akadályok is, ezeknek a felszámolása részben rajtunk kívül álló okok miatt áll. Itt arról van szó, hogy a záhonyi átesztő kapacitásnál számos mellékvágányon állnak rendezetlen jogi státuszú orosz, illetve ukrán vagonok, amelyeket a háborús reparáció veszélye miatt a tulajdonos nem enged Ukrajnába beszállítani, és mindaddig, amíg ezeknek a vagonoknak a tárolására további kapacitást nem tudunk kiépíteni - ez milliárdos nagyságrendű infrastrukturális beruházást igényel -, addig a záhonyi átesztő kapacitást nem tudjuk teljes egészében felszabadítani.

A képviselő úr kérdésére összefoglalóan azt tudom elmondani, hogy ezeknek az infrastrukturális problémáknak a feltérképezése megtörtént, világos képpel rendelkezünk arról, hogy milyen beruházások és milyen pótlólagos erőforrások szükségesek ahhoz, hogy még hatékonyabban tudjon Magyarország hozzájárulni az ukrán gabona világpiacra juttatásához.

A három tagsági kérelemmel kapcsolatban azt azért szeretném elmondani, hogy az európai uniós tagfelvételi eljárás egy nagyon részletesen meghatározott kritériumokon alapuló, a tagállami érdemekre épülő eljárási rendszer. Mind a három tagállam kapott egy részletes kérdőívet, amely kérdőíveket megválaszolták, ezeknek a válaszoknak az elemzése folyik a Bizottság részéről. Az természetesen egyértelmű, hogy a magyar álláspont a három tagállam tagjelölti státuszával kapcsolatban egyáltalán nem független attól, hogy egyébként ezek a tagállamok erre a kérdőívre milyen válaszokat adnak, és ezeknek a válaszoknak az értékelése hogyan zajlik. Tehát én azt nem állíthatom önnek, és szerintem nem is lenne helyes, ha a magyar kormány úgy alakítaná ki az álláspontját a tagjelölti státusszal kapcsolatban, hogy a kérelmező országok tényleges felkészültségéről átfogó képe lenne.

Azt elmondhatom, hogy a magyar kormány álláspontja az ukrán tagjelölti státusszal kapcsolatban mindig is az volt, hogy támogatjuk Ukrajna európai integrációs törekvéseit, és szeretnénk Ukrajnát az európai államok családjában látni.

Az orosz kőolajtól való függetlenedés tekintetében szeretném azt jelezni, hogy 2010-ben az orosz kőolaj aránya a magyarországi import kőolaj tekintetében 100 százalék volt. Ma 2022-őt írunk, és ez az arány 65 százalék. Úgy gondolom, hogy a magyar kormány azért jelentős lépéseket tett a függetlenedés érdekében mind a beszerzési források, mind pedig a szállítási útvonalak tekintetében. Ezek az eredmények nem elvitathatóak.

A Kirill pátriárkával kapcsolatban feltett kérdésére azt tudom válaszolni, hogy Kirill pátriárka kérdése az Európai Tanácson nem merült fel, az Európai Tanács a hatodik szankciós csomag energetikai elemeivel foglalkozott. A Kirill pátriárkát érintő listázás egy másik jogszabályban történik, amely jogszabályt kizárólag a Tanács, illetve a nagykövetség értekezlete, a Coreper tárgyalta. Magyarország a tárgyalás valamennyi fázisában jelezte fenntartását Kirill pátriárka listázásával kapcsolatban, tehát nem helytálló az a megállapítás, hogy Magyarország az utolsó pillanatban bármit is megvétózott volna. A magyar álláspont körülbelül egy hónapja teljesen világos, ennek megfelelően Magyarországnak nem is kellett megvétóznia semmit, mert a tagállamok által jóváhagyásra benyújtott szankciós csomagban Kirill pátriárka neve nem szerepelt. Ezért Magyarországnak nem kellett azt megvétóznia, és azt a szankciós csomagot, amelyben Kirill pátriárka neve nem szerepelt, Magyarország megszavazta. Kirill pátriárkával kapcsolatban a magyar kormány álláspontját a vallásszabadsággal, illetve a véleménynyilvánítási szabadsággal kapcsolatos szempontok indokolták. Ez az álláspontunk elvi alapú, és valamennyi egyházi vezető tekintetében fennáll.

A helyreállítási alap vonatkozásában Magyarország folyamatosan tárgyal a Bizottsággal. A magyar hozzáállás a Bizottsággal folytatott tárgyalások tekintetében az én megítélésem szerint konstruktív. Mi a konstruktív tárgyalást tekintjük megfelelő eszköznek arra, hogy a nap végén a Bizottság és ezt követően a Tanács is jóváhagyja azt az RRP-t, azt a programot, amely lehetővé teszi, hogy a magyar állampolgárok hozzáférjenek azokhoz az uniós forrásokhoz, amelyek őket megilletik.

A nemzetiségek, illetve a nemzetiségi jogok tiszteletben tartása Magyarország számára kiemelt prioritás, és ez a magyar-ukrán kapcsolatokat, illetve az ukrán európai integrációs törekvéseket illetően is áll. Mi úgy gondoljuk, hogy minden európai országnak és minden európai nemzetnek tiszteletben kell tartani a kisebbségi jogokat, ideértve a nemzeti kisebbségek jogait is. Úgy gondoljuk, hogy egy ország európai aspirációjának a komolyságát jelzi az, hogy ezt a kötelezettségét mennyire veszi komolyan.

A tekintetben, hogy a Bizottság milyen összegre tesz javaslatot az orosz-ukrán háború által okozott migrációs válság kezelésére, én nem tudok nyilatkozni, nyilván ez a Bizottság értékelése kapcsán a költségvetési mozgástértől is függ. Nekünk vannak számításaink a tekintetben, hogy a magyar költségvetés számára ez milyen pluszterhet jelent. Nincsenek illúzióink, hogy az Európai Unió az ezzel kapcsolatban felmerülő

többletköltségeket teljes mértékben finanszírozni fogja, de bízunk abban, hogy legalább nem elhanyagolható részét megtéríthetővé teszi olyan rugalmas elszámolási szabályok mellett, amelyek lehetővé teszik, hogy ez ténylegesen hasznosuljon.

Az ivóvízellátással kapcsolatban azt tudom elmondani, hogy az Európai Tanács ezt a kérdést nem tárgyalta. Én nem érzem kompetensnek magam nyilatkozni a tekintetben, hogy a magyar ivóvízbázis hogyan tudna hozzájárulni az ukrán ivóvízhiány enyhítéséhez.

Az alelnök úr kérdése arra vonatkozott, hogy milyen küzdelmek vezettek ahhoz, hogy az Európai Tanács ilyen konklúziókat fogadjon el, ami megítélésem szerint a magyar nemzeti érdekeket teljes mértékben figyelembe veszi, ezért nyugodtan mondhatjuk azt, hogy miniszterelnök úr győzelmet aratott az Európai Tanácson. Szerintem ez nem publicisztikai fordulat. Azt tudom szemlélőként megosztani a bizottsággal, hogy ez az Európai Tanács hosszú, kemény, éjszakába nyúló szövegezési vitákat hozott, különösen a szankciós csomag tekintetében. Azt is el kell mondanom, hogy minden sajtóhíresztelés ellenére ez nem 26 kontra 1 tekintetben megjelenő vita volt. Magyarország olyan álláspontot képviselt, ami számos, régióban található tagállam érdekeinek is megfelelt, érdekeivel egybeesett, és ennek megfelelően több olyan tagállam részéről is kaptunk támogatást, amely támogatás a sajtónyilvánosságban nem feltétlenül jelenik meg.

Az általános hangulat az volt, hogy a Magyarország által felvetett szempontok racionálisak. Ezeket a szempontokat figyelembe kell venni. Az Európai Unió egységének a megőrzése és a szankciók fenntarthatósága csak akkor fog megvalósulni, hogyha ezek a szempontok a jövőben az eddigieknél hangsúlyosabban jelennek meg.

Ez az, amire utaltam akkor, amikor jeleztem, hogy az Európai Tanács visszavette a szankciókkal kapcsolatos politikai irányítást, mert úgy gondolom, hogy az utóbbi hetekben a kocsi elhagyta a csacsit, és nagyon fontos, hogy e tekintetben a problémák azonosítása és megoldása megtörténjen, mielőtt bármilyen szankciós javaslatot a Bizottság vagy akárki más nyilvánosságra hoz, mert így elkerülhetők az Európai Unióban a megosztottság látszatát keltő nyilvános viták. Ezeket a vitákat, számításokat, előkészületeket meg lehetett volna tenni még azelőtt, hogy a szankciós csomagot a Bizottság nyilvánosságra hozta volna, és nagyon sok kellemetlenségtől megkímélhettük volna magunkat és egymást is.

Arra vonatkozóan, hogy mely területeken mely tagállamok a legfontosabb támogatóink, a bevezetőben említettem néhány területet. A fegyverszünet, illetve az érdemi béketárgyalások tekintetében Olaszország volt a leghangsúlyosabb és leglátványosabb támogatónk, de az európai védelmi iparral kapcsolatos magyar álláspont lényegileg egybeesik a francia-német vagy a svéd állásponttal. A csővezetékes mentesség tekintetében valamennyi érintett európai ország felzárkózott a magyar álláspont mellé. E tekintetben külön kiemelném Németországot, amelyik nem minősül tengertől elzárt országnak, de a Kelet-Németországban megtalálható ipari kapacitások az orosz kőolajvezetéktől függenek. Nyilván Németország számára is fontos volt, hogy ez a mentesség bekerüljön a szövegbe.

Arról szeretném tájékoztatni a bizottságot, hogy az EiT-konklúziókhöz Németország és Lengyelország olyan nyilatkozatot tett, amely értelmében az év végéig le fognak válni az orosz kőolajszállításról, ez azonban nem eredményezte azt, hogy a szállításmentesség kizárólag azokra az országokra vonatkozzon, amelyeknek nincsen tengerpartjuk. Tehát ezek a tagállamok tettek egy ilyen egyoldalú nyilatkozatot, ugyanakkor nem kifogásolták azt, hogy a mentesség jogi értelemben rájuk is vonatkozik, mégpedig korlátozó határidők nélkül. Köszönöm a lehetőséget.

ELNÖK: Köszönöm szépen a válaszokat. Kérdezem, hogy esetleg a képviselőtársaimnak van-e még hozzászólása. *(Nincs ilyen jelzés.)* Nem látok ilyet. Államtitkár úr, köszönjük szépen a helytállást és az itt a bizottsági ülésen adott nagyszerű válaszokat is, amelyek meggyőztek bennünket arról, hogy valóban előre haladunk.

Köszönjük szépen miniszterelnök úrnak is azt az eredményt, amelyet nemcsak mi látunk úgy, hogy győzelem volt.

Szeretném tájékoztatni képviselőtársaimat, hogy a bizottság következő ülésére várhatóan 2022. június 13-án, azaz jövő héten hétfőn, szintén 10 óra 30 perckor, ugyanebben a teremben kerül sor.

Az ülés berekesztése

Köszönöm szépen, hogy itt voltak. A bizottság ülését bezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 34 perc)

Tessely Zoltán
a bizottság alelnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Szűcs Dóra és Madarász Mária